

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-master Midden-Oosten Studies van de Universiteit van Amsterdam**

Gegevens

datum	Naam instelling	:	Universiteit van Amsterdam
30 juni 2014	Naam opleiding	:	wo-master Midden-Oosten Studies (60 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	:	21 november 2013
Besluit	Variant opleiding	:	voltijd
accreditatie wo-master	Afstudeerrichtingen	:	Hebreeuwse Taal en Cultuur; Arabische Taal en Cultuur; Midden-Oosten Studies van de
Midden-Oosten Studies van de	Locatie opleiding	:	Amsterdam
Universiteit van Amsterdam	Datum goedkeuren	:	
(002176)	panel	:	18 september 2012
ons kenmerk	Datum locatiebezoeken	:	17 en 18 december 2013
NVAO/20142245/LL	Datum visitatierapport	:	11 juli 2013
bijlagen	Instellingstoets kwaliteitszorg	:	ja, positief besluit van 26 juni 2013
3			

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden. Het visitatierapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel Regiostudies 2012 over de bacheloropleidingen Griekse en Latijnse Taal en Cultuur, Latijnse Taal en Cultuur, Arabische Taal en Cultuur, Hebreeuwse Taal en Cultuur, Nieuwgriekse Taal en Cultuur, en de masteropleidingen Oudheidstudies en Midden-Oosten Studies van de Universiteit van Amsterdam. Het panel heeft de opleidingen gezamenlijk beoordeeld.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: de commissie).

De masteropleiding Midden-Oosten Studies is in september 2012 van start gegaan. In deze nieuwe masteropleiding zijn de 'oude' masters Hebreeuwse taal en cultuur en Arabische taal en cultuur opgenomen. Binnen deze master is ook het traject Midden-Oosten als apart traject opgenomen, waarin uitsluitend met secundaire en vertaalde literatuur gewerkt wordt.

De instellingen die deelnemen aan de clustervisitatie Regiostudies hebben gezamenlijk een domeinspecifiek referentiekader opgesteld. Dit kader is bedoeld voor de bachelor- en masteropleidingen aan de universiteiten in Nederland die in het kader van de landelijke onderwijsvisitatie in de Geesteswetenschappen worden beoordeeld. Gezien de diversiteit van opleidingen is het kader breed en niet prescriptief opgesteld. De in het kader geformuleerde doelstellingen en eindkwalificaties zijn gerelateerd aan de meest prominente aspecten die in meer of mindere mate in de opleidingen aan de orde komen. Deze aspecten zijn Taalvaardigheid, Taalkunde, Letterkunde, Cultuurkunde, Geschiedenis, Wetenschapsbeoefening en bijbehorende onderzoeksvaardigheden en Algemene wetenschappelijke vorming. De commissie heeft vastgesteld dat het kader breed is met een weinig richtinggevend karakter. Zij heeft hier begrip voor aangezien het is bedoeld voor uiteenlopende opleidingen. De commissie veronderstelt hierbij dat de opleidingen zelf het kader nader specificeren naar de eigen doelstellingen.

De masteropleiding Midden-Oosten Studies kent drie duidelijk te onderscheiden trajecten: de taalspecifieke trajecten Hebreeuws en Arabisch en het niet-talige traject Midden-Oosten. De commissie is zich bewust van de problemen op gebied van levensvatbaarheid waarmee kleine masteropleidingen te maken hebben en beschouwt de keuze voor drie verschillende trajecten in een programma als een haalbare oplossing. Het traject Hebreeuws behoudt in de masteropleiding het herkenbare Amsterdams-joodse cultuurhistorisch profiel, dat direct in het verlengde ligt van de bacheloropleiding Hebreeuwse taal en cultuur. Het traject Arabisch is onder andere gericht op een verdere consolidatie van de in de bacheloropleiding Arabische taal en cultuur opgedane taalvaardigheid. De commissie waardeert het dat de opleiding zo probeert tegemoet te komen aan zowel de behoefte aan verdieping van hebraïsten en arabisten, als aan de behoefte aan een masteropleiding Regiostudies gericht op het Midden-Oosten, die ook toegankelijk is voor studenten die geen Arabisch of Hebreeuws hebben gestudeerd. De commissie is positief over de gekozen insteek omdat de specifieke talige opleidingen, alsmede de aandacht voor de Amsterdams-joodse cultuur en historie, in Nederland (en daarbuiten) onder druk staan. De commissie begrijpt ook de keuze van de opleiding voor een apart, niet-talig Midden-Oosten traject omdat met name dit traject extra en andere studenten trekt die geïnteresseerd zijn in deze regio en die zorgen voor een levendige dynamiek binnen de opleiding.

De commissie heeft tijdens het bezoek geconstateerd dat de eindkwalificaties van deze opleiding passen bij het kader en het niveau van een masteropleiding. De commissie heeft echter ook geconstateerd dat de eindkwalificaties wel enigszins algemeen en breed geformuleerd zijn, waardoor de eigenheid van de drie trajecten nauwelijks zichtbaar is.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

In het studiejaar 2012-2013 is voor de opleidingen van de Faculteit der Geesteswetenschappen de 8-8-4-indeling ingevoerd. Alle onderwijsprogramma's van Taal- en letterkunde zijn hierdoor gewijzigd. Het curriculum is verdeeld in twee semesters van ieder drie blokken. De eerste twee blokken van acht weken worden gevolgd door een collegevrij blok van vier weken waarin de student zelfstandig een 'term paper' of tutorial voltooit. Ook de tweede helft van het jaar bestaat uit twee blokken van acht weken, gevolgd door een collegevrij blok van vier weken waarin de student de masterscriptie afrondt. Voor het schrijven van de masterscriptie wordt vanaf februari tijd gereserveerd in het programma. Het programma bestaat aldus uit zes vakken van 6 EC, uit een term paper of tutorial op de helft van het programma, en een eindschiptie (18 EC).

Pagina 3 van 8 Samen met de scriptie bestaat het masterprogramma dus voor iets meer dan de helft (36 EC) uit vakspecifieke onderdelen. Ieder traject kent een aantal verplichte vakken, maar vooral veel keuzeonderdelen.

De commissie spreekt haar waardering uit voor de manier waarop de opleiding het onderwijsprogramma heeft ingevuld. De commissie heeft tijdens het bezoek gezien dat de staf het programma zodanig heeft ingericht dat hierin de eigenheid van de drie trajecten (ondanks de algemeen geformuleerde eindtermen) duidelijk zichtbaar is, en dat de staf impliciet weet welke kennis en vaardigheden hierbij horen. Ook is de commissie positief over de keuzevrijheid die de student geboden wordt. Studenten krijgen veel vrijheid bij het kiezen van vakken en onderwerpen voor bijvoorbeeld term papers en de eindschrijving. Omdat de staf de studenten individueel begeleidt bij het kiezen van deze vakken en onderwerpen, zorgt de opleiding er volgens de commissie voor dat de student voldoende in staat gesteld wordt om de beoogde eindkwalificaties te behalen. Wel adviseert de commissie om op meer systematische wijze aandacht aan onderzoeksmethoden te besteden en om te verifiëren of studenten dit reeds voldoende geoefend hebben in de verschillende bacheloropleidingen. De commissie is positief over het gezamenlijke keuzevak History of the Modern Middle East en adviseert de opleiding om, daar waar dit mogelijk is, meer gemeenschappelijke vakken voor de studenten van de drie afzonderlijke masterprogramma's aan te bieden.

De commissie waardeert de manier waarop de deskundige en bekwame staf de studenten begeleidt en motiveert. De staf doet dit op betrokken en gedreven wijze en wordt door studenten als toegankelijk en benaderbaar ervaren. De commissie spreekt dan ook haar waardering uit voor de manier waarop de staf deze opleiding uitvoert en onderhoudt, ondanks zeer beperkte middelen en een grote werkdruk. Door deze beperkte middelen is er bijvoorbeeld sinds 2008 geen hoogleraar Arabisch meer. Ook maakt de commissie zich enigszins zorgen over de aanstelling van de hoogleraar Jiddische taal en cultuur, die in 2015 stopgezet wordt. De commissie constateert dat hij voor een deel zorgt voor de bijzondere invulling van het curriculum van het traject Hebreeuwse taal en cultuur en de commissie zou het dan ook betreuren wanneer dit aspect van het programma vervalt. De commissie adviseert in het verlengde daarvan te zorgen voor voldoende visie en (inhoudelijke) sturing op het programma. De commissie adviseert het management om hier meer aandacht aan te besteden en de staf meer te ondersteunen op dit gebied.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De toetsen zijn van voldoende niveau. De toetsmethoden zijn voldoende adequaat en gevarieerd. De commissie heeft geconstateerd dat bij een deel van het toetsmateriaal, waaronder de masterscriptie, niet duidelijk is hoe de becijfering tot stand is gekomen. De commissie heeft tijdens het bezoek gezien dat de opleiding inmiddels maatregelen getroffen heeft om de transparantie van de becijfering te vergroten, onder andere door de invoering van beoordelingsformulieren.

De commissie waardeert de inspanningen door de examencommissie om de kwaliteit van de toetsing te borgen. Zij stelt vast dat de examencommissie nog niet volledig voldoet aan de versterkte rol, maar wel voldoende inspanningen verricht om ervoor te zorgen dat dit op korte termijn zo zal zijn. De toetsdossiers vormen hiervoor een waardevolle basis, aldus de commissie.

Pagina 4 van 8 De commissie concludeert dat het eindniveau van de studenten voldoende is. Zij baseert zich hierbij op de gelezen masterscripties, die van voldoende tot goed niveau waren. De beoordeling door de commissie komt grotendeels overeen met die van de scriptiebeoordelaars van de opleiding. De commissie is onder andere onder de indruk van de vaak multidisciplinaire en interessante onderwerpkeuzes en het hoge niveau van het academisch taalgebruik.

Afgestudeerden Hebreeuwse taal en cultuur vinden relatief snel een baan in de Amsterdams-joodse erfgoed- of kennissector of stromen door naar een aanpalende onderzoeksmaster, mede omdat ze daarbij sterk gestimuleerd en geholpen worden door (het netwerk van) de staf. Afgestudeerden Arabische taal en cultuur en/of Midden-Oosten Studies vinden minder snel aansluiting op de arbeidsmarkt, omdat er minder geschikte banen zijn en omdat deze aansluiting minder centraal staat tijdens de opleiding. Hierdoor hebben studenten minder zicht op wat hun mogelijkheden op de arbeidsmarkt zijn. Ook worden deze studenten minder geholpen door de staf, hoewel de staf wel van plan is om dit meer te gaan doen door bijvoorbeeld hun eigen netwerk ter beschikking te stellen en door alumni meer te betrekken bij het vinden van interessante baanmogelijkheden voor afgestudeerden. Wat betreft de doorstroom naar aanpalende onderzoeksmasters betreuren zowel de commissie als de opleiding het dat de Universiteit van Amsterdam niet beschikt over een onderzoeksmaster die specifiek op het Midden-Oosten gericht is. De commissie moedigt de Universiteit van Amsterdam aan te overwegen een dergelijke onderzoeksmaster in te voeren, zodra dit enigszins mogelijk is.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel, in het bijzonder over de beheersing van onderzoeksmethoden en over het eigenaarschap van de opleiding.

Bestuurlijke afspraak

De rapporten van de opleidingen van de Universiteit van Amsterdam in het domein van de Regiostudies maken voor het merendeel van de opleidingen melding van het nog niet volledig ter hand nemen door de examencommissie van de wettelijke taken ten aanzien van de bewaking van de kwaliteit van de toetsing. Gezien het belang van dit laatste voor de onderwijskwaliteit en het feit dat het hier een formele verplichting betreft die voortvloeit uit de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, heeft de NVAO met de instelling de volgende bestuurlijke afspraak gemaakt:

- de instelling ziet er in de interne kwaliteitszorg op toe dat de examencommissies van alle opleidingen in het domein van de Regiostudies hun taken en verantwoordelijkheden ter hand nemen op een wijze die in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek is voorgeschreven.

De instelling heeft in bestuurlijk overleg van 5 juni 2014 aangegeven in te stemmen met deze afspraak.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 2 juni 2014 naar voren te brengen. Bij e-mail van 23 juni 2014 heeft de instelling van die gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot een aanvulling in bijlage 2.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-master Midden-Oosten Studies (60 ECTS; variant: voltijd; locatie: Amsterdam) van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam. De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: Hebreeuwse Taal en Cultuur; Arabische Taal en Cultuur; Midden-Oosten Studies. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 juni 2014 en is van kracht tot en met 29 juni 2020.

Den Haag, 30 juni 2014

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoende
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent.

Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Tabel 1: Rendement voormalige MA Arabische taal en cultuur.

Cohort	2009	2010	2011
Rendement na 1 jaar	67%	60%	40%
Rendement na 2 jaar	67%	80%	85%
Rendement na 3 jaar	67%	80%	-

Tabel 1: Rendement voormalige MA Hebreeuwse taal en cultuur.

Cohort	2009	2010	2011
Rendement na 1 jaar	50%	-	-
Rendement na 2 jaar	50%	-	100%
Rendement na 3 jaar	100%	33%	-

Tabel 2: Docentkwaliteit.

Graad	Ma	PhD	BKO
Percentage	38%	62%	10,8%

Tabel 3: Student-docentratio.

Ratio	33,3:1
-------	--------

Tabel 4: Contacturen.

Studiejaar	1	2
Contacturen	7,33	nvt

- Prof. dr. A. Wouters (voorzitter), emeritus hoogleraar Griekse Taal- en Letterkunde, KU Leuven;
- Prof. dr. K. Pollmann (lid), professor of Classics at University of St Andrews and Stellenbosch University;
- Prof. dr. E. Hollender (lid), professor of Jewish Studies at the Goethe-University Frankfurt/Main, Germany;
- Prof.dr. J. Nawas (lid), professor Arabic and Islamic Studies aan de Katholieke Universiteit Leuven;
- Prof. dr. G. De Boel (lid), hoogleraar Griekse en Vergelijkende Taalkunde, en Nieuwgrieks aan de Universiteit Gent;
- D. Meijer (student-lid), bachelorstudent American Studies aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Het panel werd ondersteund door L. van der Grijsparde en M. Jansen, secretaris (gecertificeerd).